

tagelse i saa Henseende dauner den langelandtske Skolelærerhjælpekassee, som ogsaa af den ærede Forslagsstiller blev fremhævet paa forrige Rigsdag. Denne Kasse har en ganske særlig Bestyrelse, som imidlertid er af en anden Bestaafenhed end den, den ærede Forslagsstiller foreslaaer; den bestaaer nemlig af Amtmanden og Provsten, 2 Præster, 2 Skolepatroner eller større Lodsieiere og een Skolelærer. Efter det foreliggende Lovforslag skal Bestyrelsen bestaae af: Provsten, altsaa udelukket Amtmanden — 3 Medlemmer, som udnævnes af Amtsraadet, og 3 Skolelærere. Jeg vil nu ikke her berøre, at denne Skolelærernes Stilling i Bestyrelsen er heelt forskiellig fra den Stilling, som de indtage i Bestyrelsen af den langelandtske Kasse, men hvad der forekommer mig klart, det er, at Bestyrelsen, saaledes som den i Lovforslaget er foreslaaet, er for storartet. Det maa nemlig erindres, at de 63 Hjælpekasser, som tilsammen have en Capitalformue af c. 300,000 Rd., ere Capitaler af høist forskjellig Beløb. Jeg skal saaledes blot gjøre opmærksom paa, at f. Ex. i Ribe er der en Kasse, som ikke har et større Capitalbeløb end mellem 400 og 500 Rd., og hvad der er endnu mærkeligere, der er kun 3 Skolelærere, der yde til denne Kasse; det turde være indlysende, at her vilde en Bestyrelse af det Omfang, som i Lovforslaget er foreslaaet, blandt Andet bestaaende af 3 Skolelærere, være for storartet. Dog, jeg vil paa ingen Maade anføre det som noget Afgjørende, at man kan opvise et saadant enkelt Tilfælde; men der kan opvises flere, som mere eller mindre nærme sig dette, og derfor er det, at jeg maa ansee den i Forslag bragte Bestyrelse for uhenftigtsmæssig. Dette er imidlertid en Mangel, som vil kunne afhjælpes under en senere Forhandling, og her vil der altsaa ikke være nogen skarp Modstrid mellem de forskjellige Ansuelser; men hvad der derimod forekommer mig mere tvivlsomt, det er: om det ikke skulde være ønskeligt at iværksætte en heel ny Ordning af Hjælpekassernes Bestyrelse, derved at de sammendrages under et samlet Hele. Det vil maaffee være Thinget bekendt, at efter Skoleaordningen af 1814 skulle Skolelærerhjælpekasserne være for Amtene, men ved Rescript af 1ste

August 1817 bleve de indordnede under mindre Districter. Nu synes der imidlertid at være en vis Tendents til at vende tilbage til den første Idee, og noget Saadant synes ogsaa at være antydet i Lovforslaget, der har en Paragraph, ifølge hvilken flere Kasser kunne forenes. En saadan Forening eller Sammenbringning troer jeg vil forhindres ved for de nu bestaaende Kasser at indrette saa omfattende Bestyrelser som den, der er foreslaaet; i flere Amter er der nemlig 4 à 5 Kasser, og det synes lidet sandsynligt, at 20 à 30 Mænd vilde kunne blive enige i saa Henseende. Det forekommer mig derfor, at det er en Mislighed at omordne Bestyrelsen for Hjælpekasserne, navnlig paa den foreslaaede Maade, saalænge det staaer hen som noget usgjort, om det dog ikke var ønskeligt, at der blev færre Bestyrelser og færre Kasser. Jeg skal endnu kun tilføie, at der som det sidste Nummer paa Dagsordenen findes opført et Forslag om en Forandring i Skolelærernes Kaar, et Forslag, som jeg ikke troer, at Nogen kan vente vil blive ophøiet til Lov i den Stikkelse, hvori det foreligger, i hvilket Forslag er optaget en heel Række af Bestemmelser angaaende Skolelærerhjælpekasserne paa Basis af, at de skulle gaae over til at bestyres amtsviis. Det forekommer mig derfor, at det vilde være uhenftigtsmæssigt eller mindre tilraadeligt at gaae ind paa det foreliggende Lovforslag, naar der dog i en nærmere eller fjernere Tid er Udfigt til en gennemgribende Forandring i disse Hjælpekassers hele Stilling. — Længere skal jeg ikke dvæle ved Forslaget, som jo formodentlig vil gaae til 2den Behandling.

Tscherning: Da denne Lov, eller rettere en tilsvarende, blev indbragt ifjor, var jeg en af Forslagsstillerne, men jeg har ikke sluttet mig til dette Forslag, ikke fordi jeg jo anseer det ligesaa hensigtsmæssigt, at det kommer frem nu som dengang, men fordi jeg for mit Vedkommende saalidet som muligt vilde bidrage til at bebyrde denne Samling med Forslag, som laae udenfor dem, der nødvendigst maatte fremmes. Da imidlertid Forslaget ligger for, skal jeg slutte mig dertil og tage mig den Frihed at fnytte nogle Bemærkninger til Hr. Mi-